

Svazky obcí jako jedna z forem spolupráce

Lenka Babiánková

Bakalářská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka BABIÁNKOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Svazky obcí jako jedna z forem spolupráce**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Charakterizujte obec jako veřejnoprávní korporaci.
- Vymezte formy spolupráce obcí se zaměřením na jejich pozitiva a negativa.

II. Praktická část

- Charakterizujte svazky obcí.
- Zjištěné informace aplikujte na mikroregionu střední Haná.

Závěr

Rozsah práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.
- [2] WOKOUN, R. a kolektiv. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-80-5.
- [3] KOUDELKA, Z. Obecní samospráva, zákon o obcích v komentovaném znění. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 1081-304-2006.
- [4] KOUDELKA, Z. Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000. Praha: Linde Praha, 2000. ISBN 80-7201-250-9.
- [5] KADEČKA, S. Právo obcí a krajů v České republice. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-794-4.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
Datum zadání bakalářské práce: 17. března 2008
Termín odevzdání bakalářské práce: 23. května 2008

Ve Zlíně dne 17. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Práce se zabývá problematikou spolupráce obcí v oblasti jejich samostatné působnosti. Práce je rozdělena do pěti částí. První část se zabývá sídelní strukturou a postavením obce v podmínkách České republiky. Následující část pojednává o možnostech meziobecní spolupráce, jejích legislativním vymezení a popisuje jednotlivé formy spolupráce. Třetí část se věnuje nejčastěji volené formě spolupráce mezi obcemi „dobrovolný svazek obcí“. V části čtvrté jsou uvedeny charakteristické znaky svazků obcí na území ČR a postavení mikroregionu. Poslední část je zaměřena na svazek obcí mikroregionu Střední Haná.

Klíčová slova: obec, spolupráce obcí, dobrovolný svazek obcí, mikroregion.

ABSTRACT

The thesis deals with the problems of municipalities cooperation in the sphere of their individual activities. The thesis is divided into five parts. The first part deals with the structure of communities and the municipality position in the terms of the Czech Republic. The following part deals with the possibilities of inter municipal cooperation, their legislative definition and it describes individual forms of cooperation. The third part concentrates on the most often selected form of cooperation among municipalities “voluntary municipal bond”. Typical bonds of municipalities on the area of the Czech Republic and micro-region position are described in the fourth part. The last part aims at the municipal bond of Central Haná micro-region.

Keywords: municipality, municipality cooperation, voluntary municipal bond, micro-region.

OBSAH

ÚVOD	7
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 OBCE ČESKÉ REPUBLIKY	10
1.1 SÍDELNÍ A OBECNÍ STRUKTURA	10
1.2 CHARAKTERISTIKA A POSTAVENÍ OBCE	12
1.2.1 Působnost obce.....	13
2 SPOLUPRÁCE OBCÍ	15
2.1 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA SPOLUPRÁCE OBCÍ V ČR.....	15
2.2 SPOLUPRÁCE NA ZÁKLADĚ SMLOUVY UZAVŘENÉ KE SPLNĚNÍ KONKRÉTNÍHO ÚKOLU BEZ VZNIKU PRÁVNICKÉ OSOBY	16
2.3 DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ.....	17
2.4 ZAKLÁDÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB PODLE ZVLÁŠTNÍHO ZÁKONA DVĚMA NEBO VÍCE OBCEMI	18
2.5 SPOLUPRÁCE S PRÁVNICKÝMI A FYZICKÝMI OSOBAMI	18
2.6 SPOLUPRÁCE S OBCEMI JINÝCH STÁTŮ (PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE)	19
3 SVAZKY OBCÍ	20
3.1 VZNIK DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ.....	20
3.2 PŘEDMĚT ČINNOSTI SVAZKU	21
3.3 HOSPODAŘENÍ DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ	22
3.3.1 Příjmy DSO	23
3.3.2 Dotace.....	24
3.3.3 Výdaje	25
3.4 KONTROLA ČINNOSTI DSO	26
3.5 ORGÁNY SVAZKU A JEJICH SLOŽENÍ.....	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ V ČR	29
4.1 PROBLEMATIKA MALÝCH OBCÍ	29
4.2 CHARAKTERISTICKÉ RYSY SPOLUPRÁCE V ČR.....	32
4.3 VYMEZENÍ POJMU MIKROREGION.....	33
5 MIKROREGION STŘEDNÍ HANÁ	36

5.1	CHARAKTERISTIKA DSO	36
5.2	PŘEDMĚT ČINNOSTI MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ.....	39
5.3	ORGÁNY DSO MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ	40
5.4	HOSPODAŘENÍ SVAZKU OBCÍ MIKROREGION STŘEDNÍ HANÁ	41
5.5	STRATEGICKÝ PLÁN MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ.....	44
5.6	ZHODNOCENÍ DOSAVADNÍ ČINNOSTI MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ	45
5.7	DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ SPOLUPRÁCI V MZM.....	47
ZÁVĚR		48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		50
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		52
SEZNAM TABULEK.....		53
SEZNAM PŘÍLOH.....		54

ÚVOD

Pro Českou republiku je charakteristická vysoká sídelní rozdrobenost. Česká republika se člení na 6 248 lokálních administrativních jednotek (obcí), průměrně na jednu obec připadá asi 1 636 obyvatel, přičemž většina obcí má méně než 1 000 obyvatel (cca 80 %). V důsledku toho se u takto malých jednotek zvyšuje pravděpodobnost jejich potíží se zajišťováním základních služeb pro obyvatelstvo, což je způsobeno nákladností zajišťování služeb v kombinaci se způsobem přerozdělování daňových příjmů do místních rozpočtů. Někteří představitelé malých obcí si problém s klesající kvalitou života svého obyvatelstva uvědomují a motivuje je to k navazování spolupráce s dalšími obcemi.

Z těchto důvodů jsem si jako téma své bakalářské práce zvolila meziobecní spolupráci v České republice se zaměřením na dobrovolné svazky obcí jako nejčastější formu spolupráce.

V teoretické části jsem se věnovala postavení obce v ČR a zmapovala legislativní úpravu zabývající se spoluprací obcí. Podrobněji jsem se zaměřila na jednotlivé formy spolupráce obcí, které v současnosti zákon umožňuje.

V části praktické jsem se nejdříve zaměřila na svazky obcí v rámci celé ČR a jejich role v rámci mikroregionu. Následně jsem se zabývala konkrétním vybraným svazkem (Svazek obcí mikroregionu Střední Haná), na kterém jsem se snažila ukázat, jak tento svazek funguje a co by případně mohlo být předmětem další spolupráce obcí toho dobrovolného svazku.

V práci jsem použila metody studia a obsahové analýzy odborné literatury a příslušné legislativy, terénní sběr informací a řízený rozhovor s představitelem Dobrovolného svazku obcí mikroregionu Střední Haná. Získané informace byly následně srovnávány s teoretickými poznatky.

Cílem mé práce je zmapovat možnosti, které se obcím naskytují při vzájemné spolupráci a seznámit se s legislativou, která se touto problematikou zabývá. Záměrem práce je zjistit, zda obce využívají možnosti spolupráce a podrobně se seznámit s fungováním konkrétního dobrovolného svazku obcí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBCE ČESKÉ REPUBLIKY

1.1 Sídlní a obecní struktura

Sídlní struktura České republiky prošla dlouhým historickým vývojem a do dnešní podoby se ustálila v 16. století. Přestože i v dalších staletích docházelo ke vzniku a zániku jednotlivých sídel, sídlní síť Česka se do dnešních dnů zachovala v podstatě v podobě, jakou měla v období po třicetileté válce. Procesy urbanizace a vylidňování venkova, které proběhly v posledních dvou staletích, na tento poměrně stabilní systém nejen navázaly, ale výrazně proměnily jeho velikostní strukturu a míru koncentrace obyvatelstva v jednotlivých skupinách sídel.

Sídlo můžeme charakterizovat jako základní jednotku osídlení a považuje se za něj každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které je bezprostředně využíváno obyvatelstvem. Sídlem je tedy město, vesnice, prostorově oddělené části obcí, osady apod., bez ohledu na to, jaké mají administrativní postavení, tzn. zda jsou či nejsou samosprávnými obcemi.

Struktura sídel v České republice se vyznačuje vysokou hustotou sídel a jejich rovnoměrným rozložením, velkou četností venkovských sídel a relativně malým počtem velkých měst. [2]

Síť sídel vymezuje do značné míry i síť obcí jako územních politicko-správních jednotek.

Obec ve smyslu platné právní úpravy České republiky je chápána jako základní územně správní celek a současně také jako samosprávné společenství občanů žijících na určitém území.

Obě soustavy jsou si podobné, ale nejsou totožné, protože mnoho obcí se skládá z více než jednoho sídla, takže počet obcí je podstatně menší než počet sídel.

Tab. 1 Vývoj počtu obcí v ČR v letech 1921 - 2005

rok	1921	1930	1947	1950	1961	1970	1980	1989
počet obcí	11 417	11 768	11 695	11 459	8 726	7 509	4 778	4 120
rok	1991	1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005
počet obcí	5 68	6 196	6 232	6 234	6 244	6 258	6 249	6 248

Zdroj: Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990

Podle údajů uvedených v tabulce 1 je patrné, že počet obcí je v posledních letech stabilní a **1. lednu 2005 bylo na území ČR 6 248 samosprávných obcí.**

Tab. 2 Obce podle počtu obyvatel (dle stavu v r. 2004)

Velikostní pásmo (počet obyvatel)	Počet obcí		Počet obyvatel	
	počet	%	počet	%
do 199	1 642	26,3	201 862	2,0
200 do 499	2 018	32,3	655 426	6,4
500 do 999	1 291	20,7	900 139	8,8
1 000 do 1 999	664	10,6	918 935	9,0
2 000 do 4 999	370	5,9	1 133 479	11,1
5 000 do 9 999	133	2,1	911 787	8,9
10 000 do 19 999	68	1,1	957 807	9,4
20 000 do 49 999	41	0,7	1 205 631	11,8
50 000 do 99 999	17	0,3	1 212 713	9,4
100 000	5	0,1	2 113 676	20,7
ČR	6 249	100,0	10 211 455	100,0

Zdroj: Malý lexikon obcí České republiky 2004, Praha: ČSÚ.

Jak je patrné z tabulky 2, naprostá většina obcí v ČR jsou obce co do populační velikosti velmi malé, neboť 79 % obcí má méně než tisíc obyvatel a 26 % dokonce nemá ani dvě stovky obyvatel. Z 6 249 obcí v r. 2004 bylo pouze 526 městy, mezi kterými převažují města malá a střední, zatímco velkoměst (tj. měst s více než 100 tisíci obyvateli) bylo pouze pět. [2]

1.2 Charakteristika a postavení obce

Základem právní úpravy obcí je **Ústava České republiky** a **Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)**, ve znění pozdějších předpisů.

Obec ve smyslu platné právní úpravy je nutné chápat jako základní územně správní celek a současně také jako základní samosprávné společenství občanů, kteří žijí na určitém území. Zákon o obcích jim přiznává postavení **veřejnoprávní korporace**, která má vlastní majetek a právní subjektivitu, což znamená, že v právních vztazích může vystupovat vlastním jménem a nést odpovědnost z nich plynoucí.

Hlavní funkcí obce je **pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a chránit veřejný zájem**.

Charakteristikami obce tedy jsou:

- vlastní území (územní základ obce)
- obyvatelstvo obce (personální základ obce)
- soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli
- vystupování v právních vztazích svým jménem – právní subjektivita
- právotvorba – vydávání právních předpisů (právní základ obce)
- vlastní majetek a hospodaření obce podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce) [3]

Ze zákona má obec **právo na samosprávu**. Zasahovat do ní mohou státní orgány a orgány krajů pouze v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona a způsobem stanoveným zákonem. Mimo to může být zákonem obci svěřen také **výkon státní správy**. Pro výkon této tzv. přenesené působnosti platí, že území obce je správním obvodem.

Zatímco samostatná působnost představuje decentralizaci veřejné správy (tj. trvalé přenesení na jiný subjekt než stát), jde u přenesené působnosti o výraz dekoncentrace (stát vykonává správu jiným subjektem než orgány státní správy).

Existují tyto **druhy obcí**:

- hlavní město Praha
- města se zvláštním postavením (tzv. statutární města)
- ostatní města
- obce
- městys

1.2.1 Působnost obce

Obec v rámci své činnosti vykonává samostatnou a přenesenou působnost.

a) Samostatná působnost

Podle § 7 zákona o obcích má obec právo na samosprávu. Úkoly, které sem náleží, tvoří oblast tzv. **samostatné působnosti**.

Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí jen právním řádem a mohou vydávat právní předpisy, jimiž jsou v oblasti samostatné působnosti **obecně závazné vyhlášky**.

Do samostatné působnosti obce podle § 35 zákona o obcích patří:

- hospodaření obce - obec musí hospodařit účelně a chránit svůj majetek a vést evidenci tohoto majetku
- program rozvoje územního obvodu obce
- územní plán obce a regulační plán a vyhlásování jejich závazné části části obecně závaznou vyhláškou
- rozpočet a závěrečný účet obce
- trvalé a dočasné peněžní fondy obce
- zřizování právnických osob obce a organizačních složek obce, účast obce v právnických osobách
- vydávání obecně závazných vyhlášek
- místní referendum
- návrh změn katastrálního území uvnitř obce, změny hranic obce, slučování obcí
- obecní policie
- **spolupráce s jinými obcemi** atd.

Do samotné působnosti na základě zvláštních zákonů dále patří:

- zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících (*Zákon o státní správě a samosprávě ve školství*)
- zřizování jednotek dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci (*Zákon o požární ochraně*)
- ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (*Zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi*)
- místní poplatky (*Zákon o místních poplatcích*)
- ochrana veřejného zdraví ve věcech dezinfekce, deratizace a ochrany nočního klidu

b) Přenesená působnost

Státní správa vykonávaná obcí je tzv. **přenesená působnost**. Její rozsah je určen ve speciálních zákonech, přičemž na obce může být přenesena rozdílná míra státní správy. Při výkonu přenesené působnosti se obec řídí právním řádem, ale i ustanovením vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů.

Výkon přenesené působnosti je nejen právem, ale i povinností obce.

Podle míry přenesené státní správy můžeme rozlišovat:

- všechny obce, na které je přenesen základní výkon státní správy
- obec s matričním úřadem
- obec se stavebním úřadem
- obec s pověřeným obecním úřadem [4]

Zákon obcí zaručuje, že obce obdrží příspěvek ze státního rozpočtu na plnění úkolů v přenesené působnosti. [1]

2 SPOLUPRÁCE OBCÍ

Spolupráce je součinnost určitého množství subjektů při dosahování určitého cíle. Důvody pro spolupráci jsou dány zejména možností dosáhnout „synergického efektu“, což znamená, že společně lze dosáhnout kvalitnějšího výstupu, než kdyby každý subjekt usiloval o dosažení cíle sám.[1]

2.1 Legislativní úprava spolupráce obcí v ČR

První znění zákona o obecním zřízení (zákon č. 367/1990 Sb.) věnovalo spolupráci obcí pouze čtyři řádky v § 17. V průběhu novelizací během let 1991 a 1992 je místo § 17 vložen nový oddíl „Dobrovolné svazky obcí a jiná seskupení obcí“, který má pět nových paragrafů (§ 20a – § 20e), v nichž se uvádí možnost vytvoření dobrovolného svazku obcí a dále že předmětem činnosti svazku, jsou jen pravomoci samostatné působnosti a povinnosti v souvislosti s hospodařením. O mezinárodním sdružení obcí je pojednáno v posledním paragrafu tohoto oddílu jako o „jiném seskupení obcí“.

Teprve **zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)**, v § 46 říká, že **obce mohou při výkonu své samostatné působnosti vzájemně spolupracovat**. Právo obcí vzájemně spolupracovat při plnění svých úkolů je nepřímě možné dovodit již z jejich základního poslání při výkonu samosprávy. [2]

Právo na spolupráci však nalezneme zakotvené i v mezinárodních dokumentech, kdy je pro Českou republiku významný především **čl. 10 Evropské charty místní samosprávy**, který zakotvuje právo místních společenství vzájemně spolupracovat a sdružovat se (a to jak na úrovni vnitrostátní, tak i mezinárodní). Dalším významným mezinárodním dokumentem pro Českou republiku, zejména pro oblast přeshraniční spolupráce, je **Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady**.

Spolupráce mezi obcemi je taxativně vymezena zákonem a může tedy být uskutečňována:

- a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu bez vytvoření nového právního subjektu
- b) na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí
- c) zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi

Zákon o obcích taktéž upravuje **spolupráci obcí i s dalšími subjekty** na území ČR i mimo něj:

- spolupráce s právnickými a fyzickými osobami
- spolupráce s obcemi jiných států

Vedle tohoto **pozitivního vymezení** spolupráce mezi obcemi zákon obsahuje i její **negativní vymezení**. Obce se totiž nemohou sdružovat podle předpisů o sdružování občanů a na spolupráci obcí nelze použít ani ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení. [8]

2.2 Spolupráce na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu bez vzniku právnické osoby

Smlouva může být uzavřena jako dvoustranná, tedy mezi dvěma obcemi, tak i jako vícestranná, to znamená mezi třemi a více obcemi. Z této smlouvy však nevzniká žádná právnická osoba.

Smlouva může být uzavřena jak na dobu určitou, tak na dobu neurčitou. Pokud jde o formu smlouvy, zákon výslovně požaduje formu písemnou. Smlouva musí být předem (tedy před vlastním uzavřením, podpisem) schválena zastupitelstvy všech obcí, které jsou smluvními stranami, a to pod sankcí absolutní neplatnosti smlouvy.

Zákon o obcích stanoví dále základní náležitosti, které musí smlouva obsahovat.

Jsou jimi:

- a) označení účastníků smlouvy
- b) vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu – ve smlouvě musí být jednoznačně vymezen konkrétní úkol, za účelem jehož splnění byla smlouva uzavřena, přičemž vždy musí jít o úkol, který přísluší do působnosti obce, a to do působnosti samostatné
- c) práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy
- d) způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku – majetek získaný společnou činností obcí se stává spoluvlastnictvím všech smluvních stran a pokud smlouva nestanoví jinak, jsou podíly na majetku stejné
- e) pokud je účelem vznik stavby, tak i způsob využití této stavby.

Ve smlouvě lze upravit i další náležitosti. Pokud jde o vztah smluvních stran vůči osobám třetím, platí, že účastníci smlouvy jsou vůči třetím osobám zavázány společně a nerozdílně, pokud si ovšem neupraví tuto otázku ve smlouvě odlišně. [8]

2.3 Dobrovolný svazek obcí

Další forma spolupráce mezi obcemi spočívá v oprávnění obcí být členem dobrovolného svazku obcí, a to za účelem ochrany a prosazování společných zájmů.

Jak plyne z názvu “dobrovolný svazek obcí” je členství v těchto svazcích dobrovolné. Samotné obce mohou jak vytvářet svazky obcí, tak mohou vstupovat do svazků obcí již založených.

Dobrovolné svazky obcí jsou specifickými subjekty výkonu vybraných veřejnoprávních úkolů, neboť jsou zřizovány za účelem plnění předem specifikovaných veřejnoprávních služeb a úkolů samosprávného charakteru, které mají zabezpečovat obce, nicméně z různých důvodů se jeví účelnější je zabezpečovat prostřednictvím určitého společně zřízeného integrovaného subjektu, resp. organizačního prostředí. [8] S touto formou spolupráce se blíže seznámíme v následující kapitole.

2.4 Zakládání právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi

Tato forma spolupráce mezi obcemi se realizuje zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona, kterým je **obchodní zákoník**. Tady potom, a to v souladu s ust. § 23 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, přichází v úvahu zakládání a provozování společně založených akciových společností či společností s ručením omezeným. Na rozdíl od prvních dvou forem spolupráce, kdy bližší podmínky spolupráce upravuje samotný zákon o obcích, v tomto třetím případě je nutno vycházet ve všech otázkách z právní úpravy obchodního zákoníku.

2.5 Spolupráce s právnickými a fyzickými osobami

Podle ustanovení § 54 zákona o obcích na spolupráci mezi obcemi a fyzickými a právnickými osobami v občanskoprávních vztazích lze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení. Jedná se tedy o spolupráci, kdy **na straně jedné stojí obce a na straně druhé fyzické nebo právnické osoby**.

Formami spolupráce pak může být:

- a) **zájmové sdružení právnických osob** - tato forma je využitelná pouze pro spolupráci obcí a právnických osob. Vzniklé zájmové sdružení je pak právnickou osobou.
- b) **spolupráce na základě smlouvy o sdružení** – tato forma je využitelná pro všechny výše zmíněné subjekty, nicméně na straně druhé sdružení založená touto smlouvou nejsou právnickými osobami a nedisponují právní subjektivitou.

2.6 Spolupráce s obcemi jiných států (přeshraniční spolupráce)

Uzavřenost ČR, která byla v 90. letech zásadním způsobem prolomena, je stále významnou bariérou využití kulturních hodnot českých regionů. Stimulem pro překonání této situace je zejména vstup do EU a volný přeshraniční pohyb.

Společný zájem regionů po obou stranách státní hranice otevřel možnosti společného přístupu k využívání kulturního potenciálu území, tvorbu společných projektů pro regeneraci kulturních hodnot a společné úsilí o získání evropských finančních prostředků. Spolupráce se vyvíjí i v oblastech vzdělávání a zaměření aktivit ve volném čase (výměny mládeže, stáže studentů, sportovní akce atd.). Za účelem podpory rozvoje příhraničních oblastí vznikly euroregiony jako dobrovolná zájmová sdružení krajů a obcí.

Mezinárodní spolupráce je možná stejně jako u svazků obcí v rámci ČR pouze na základě smlouvy mezi zúčastněnými obcemi nebo DSO. Ke smlouvě o spolupráci, na jejímž základě má vzniknout právnická osoba anebo členství v již existující právnické osobě, je nutný **souhlas Ministerstva vnitra. [9]**

3 SVAZKY OBCÍ

Svazek obcí je veřejnoprávní právnickou osobou - veřejnoprávní korporací. Jde o subjekt zájmové věcné samosprávy, jehož členem mohou být výhradně obce.

3.1 Vznik dobrovolného svazku obcí

Svazek se zakládá smlouvou, schvalovanou zastupitelstvy všech členských obcí, její součástí musí být stanovy svazku, které obsahují nejméně:

- identifikaci členů
- název svazku
- sídlo svazku
- předmět činnosti svazku
- orgány svazku včetně jejich ustavování, působnosti a způsobu rozhodování
- vklad členů do majetku svazku
- zdroje příjmů svazku
- práva a povinnosti členů
- způsob rozdělování zisku a podíl členů na úhradě ztráty
- podmínky členství, přistoupení, vystoupení
- vypořádání majetkového podílu při zániku svazku nebo zániku členství ve svazku
- kontrolní pravomoc členských obcí

Obec, která je iniciátorem svazku, je po schválení návrhu smlouvy na vytvoření svazku tímto návrhem vázána do dne, který je stanoven pro další obce jako lhůta k přijetí návrhu, pokud jej obec, které je návrh adresován neodmítne dříve. Znamená to tedy, že po schválení návrhu již iniciující obec nemůže sama návrh zrušit či změnit.

Smlouva o vytvoření svazku nabývá účinnosti přijetím všemi obcemi, pokud není výslovně stanoveno jinak. Účinností smlouvy je svazek založen. **Jako právnická osoba s možností jednat vůči třetím osobám vzniká svazek registrací na krajském úřadě.**

[3]

V případě přistoupení obce do svazku již vytvořeného, je pak nezbytný souhlas zastupitelstva přistupující obce, a samozřejmě též splnění příslušných podmínek pro přistoupení ke svazku, vyjádřených ve stanovách.

3.2 Předmět činnosti svazku

Předmětem činnosti svazku obcí podle § 50, odst. 1, zákona o obcích mohou být zejména:

- a) úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata
- b) zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod
- c) zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území
- d) úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí
- e) provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin
- f) správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi

Výčet těchto šest činností ve kterých mohou obce mezi sebou spolupracovat prostřednictvím DSO je pouze demonstrativní tzn., že obce mohou mezi sebou ujednat i plnění jiných činností z oblasti samostatné působnosti obcí. Navíc **zákon nevyklučuje, že obec nemůže být členem různých svazků pro různé účely.** [8]

3.3 Hospodaření dobrovolného svazku obcí

Pokud jde o hospodaření svazku obcí, to se řídí zvláštním zákonem, kterým je **zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**, v platném znění. Pro existenci a fungování svazků obcí má význam také **zákon o účetnictví** (z. č. 437/2003 Sb.), který ukončuje s platností od roku 2005 jednoduché účetnictví a zavádí tzv. zjednodušený rozsah účetnictví. Ve výčtu účetních jednotek, které mohou vést zjednodušený rozsah, jsou v zákoně uvedeny vedle územních samosprávných celků také dobrovolné svazky obcí. Svazky obcí jsou tedy podrobeny stejnému finančnímu režimu jako obce a kraje.[2]

Svazek hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního **majetku vložily** do svazku jeho členské obce, a dále s **majetkem, který získal svou vlastní činností**. Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. Orgány svazku obcí s ním mohou nakládat jen v souladu s majetkovými právy, které na ně členská obec přenesla podle stanov svazku.

Svazek hospodaří podle svého rozpočtu, přičemž je svazek povinen návrh svého rozpočtu vhodným způsobem zveřejnit v členských obcích, a to nejméně 15 dnů před jeho projednáváním v orgánu svazku obcí, aby se k němu mohli vyjádřit občané členských obcí (obdobně se zveřejňuje i návrh závěrečného účtu svazku).

Obsahem rozpočtu svazku obcí jsou jeho příjmy a výdaje. [9]

3.3.1 Příjmy DSO

Základním předpokladem pro úspěšné a stabilní fungování činnosti svazku obcí je zajištění si příjmů v dostatečné výši a přiměřené struktuře.

Příjmy můžeme členit podle několika hledisek:

- **podle hlediska návratnosti příjmy dělíme na:**
 - *nenávratné příjmy*, tj. příjmy, které svazek obcí nemusí jejich plátcům vracet
 - *návratné příjmy*, tj. příjmy, které má svazek obcí k dispozici pouze dočasně a po uplynutí určité doby je musí vrátit
- **podle druhového hlediska se příjmy člení na:**
 - *běžné příjmy*, tj. pravidelně se opakující příjmy primárně určené na financování běžných výdajů
 - *kapitálové příjmy*, tj. mimořádné jednorázové příjmy určené na krytí investičních výdajů
- **podle původu rozlišujeme:**
 - *vlastní příjmy*, tj. příjmy, jež vznikají vlastní činností svazku obcí
 - *cizí příjmy*, tj. příjmy pocházející od jiného subjektu, např. dotace a půjčky

Platná rozpočtová skladba rozděluje příjmy do čtyř tříd:

- třída 1 – *Daňové příjmy*
- třída 2 – *Nedaňové příjmy*
- třída 3 – *Kapitálové příjmy*
- třída 4 – *Přijaté dotace*

Do příjmů se nezahrnují příjmy návratného charakteru (půjčky, úvěry, příjmy z emise vlastních cenných papírů), ty se řadí do **třídy 8 – Financování**.

3.3.2 Dotace

Dotací se rozumíme nenávratně poskytnuté prostředky z rozpočtu poskytovatele, které nejsou podmíněny žádnou protislužbou. Pokud příjemce splní podmínky, za kterých mu byly dotace poskytnuty, nevzniká mu vůči rozpočtu poskytovatele žádný závazek. Jde tedy o transferovou platbu v rámci přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů.

Poskytovatelem dotace může být:

- subjekt místní úrovně – obec nebo kraj
- subjekt centrální úrovně – nejčastěji ústřední orgán státní správy nebo státní účelový fond
- mezinárodní subjekt

Dotace můžeme členit podle dvou základních kritérií:

- podle druhu potřeb, na jejichž financování jsou určeny
- podle účelovosti či neúčelovosti jejich poskytnutí

Na základě těchto kritérií se jedná o:

- **Běžné dotace** jsou poskytovány na financování běžných, pravidelně se opakujících, neinvestičních potřeb, k nimž dochází v průběhu rozpočtového roku.
- **Kapitálové dotace** jsou jednorázové, pravidelně se neopakující prostředky určené na financování dlouhodobějších investičních potřeb.
- **Účelové dotace** mohou být použity pouze na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb.
- **Neúčelové dotace**, neboli všeobecné dotace jsou nepodmíněné, nejsou poskytovány na předem stanovený účel. Příjemce je může použít dle vlastního uvážení.

3.3.3 Výdaje

Důležitým úkolem svazků obcí je zajišťovat produkci určitých veřejných statků. Tato produkce se uskutečňuje prostřednictvím výdajů. Podobně jako příjmy můžeme i výdaje členit podle několika hledisek:

- **podle hlediska návratnosti se výdaje člení na:**
 - *nenávratné výdaje*, tj. nenávratně vydané finanční prostředky např. na zabezpečení veřejných statků
 - *návratné výdaje*, tj. finanční prostředky, které byly vydány za účelem jejich zhodnocení v budoucnu, např. nákup cenných papírů, a dále splátky úvěrů a dluhopisů
- **podle druhového hlediska rozlišujeme:**
 - *běžné výdaje*, tj. sloužící k financování běžných každoročně se opakujících potřeb
 - *kapitálové výdaje*, tj. sloužící k financování jednorázových investičních potřeb
- **podle oblasti**, do níž směřují, rozlišujeme např. výdaje na zemědělství, technickou infrastrukturu, sociální infrastrukturu, správu. Tohoto hlediska využívá odvětvové třídění rozpočtové skladby.

Dle platné rozpočtové skladby se výdaje člení do dvou tříd:

- třída 5 – *Běžné výdaje*
- třída 6 – *Kapitálové výdaje*

Výdaje na splátky návratně přijatých fin. prostředků se řadí do **třídy 8 - Financování**. [7]

Zatímco u příjmů lze předpokládat jejich relativně stejnou strukturu u většiny svazků obcí, výdaje jednotlivých svazků obcí se budou více lišit (především z hlediska funkčního třídění) v závislosti na předmětu činnosti.

Kontrolu hospodaření s majetkem svazku a s jeho finančními prostředky provádí orgán určený k tomu stanovami svazku obcí. Zprávu o výsledcích této kontroly předkládá svazek zastupitelstvům členských obcí. **Svazek obcí má stejně jako obce samotné také povinnost nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok, a to krajským úřadem nebo auditorem.** [9]

3.4 Kontrola činnosti DSO

Činnost svazku obcí, především řádné plnění veřejnoprávních samosprávných úkolů, pro které byl svazek zřízen, je kontrolována samotnými obcemi, které jsou členy svazku. Obsah a rozsah kontroly musí být vymezen ve stanovách. Také samotní občané obcí, které svazek vytvořily, disponují určitými oprávněními, které zajišťují realizaci principu publicity veřejné správy a zároveň určitou možnost kontroly svazku i ze strany samotných občanů. Občané obcí, které svazek vytvořily, jsou tak oprávněni účastnit se zasedání orgánu svazku obcí, nahlížet do zápisů o jeho jednání a podávat orgánu svazku obcí písemné návrhy. Ve srovnání s právy občana obce jde však o mnohem užší možnosti. [9]

3.5 Orgány svazku a jejich složení

Nejvyšším orgánem svazku je politický rozhodovací orgán, který plní podobnou funkci jako zastupitelstvo v obci. Tvoří jej obvykle starostové členských obcí svazku a nazývá se **valná hromada**, nebo shromáždění starostů či členská schůze, sněm svazku apod.

Politickou exekutivu svazku vykonává **výkonná rada**, správní výbor, představenstvo apod., je to orgán analogický obecní radě.

Některé svazky mají i třetí orgán demokratické instituce – **dozorčí či kontrolní orgán** jako např. kontrolní skupinu, kontrolní a revizní komisi apod.

Administrativní stránka činnosti svazku je zajišťována jednou z níže uvedených variant:

- členové vedení (obvykle členové orgánu politické exekutivy)
- obecní úřad sídla svazku obcí
- úředník placený z prostředků svazku.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ V ČR

Jak již bylo v úvodu zmíněno pro ČR je charakteristická vysoká sídelní rozdrobenost. Tato skutečnost se značně podílí na prodražování se celého systému územní samosprávy a ztěžuje možný rozvoj takovýchto sídel, která se často nemohou nacházet v uspokojivé hospodářské situaci.

Velký podíl malých obcí se stává problematický ve chvíli, kdy tyto obce nejsou schopny plnit své základní funkce a je pro ně problematické zajistit určitou úroveň poskytování veřejných statků a služeb pro své občany a uspokojit tak jejich potřeby. A právě zde se vytvořil **prostor pro vzájemnou spolupráci obcí**.

4.1 Problematika malých obcí

Všechny významné problémy, které mají vliv na kvalitu výkonu veřejné správy v malých obcích, lze stručně shrnout do těchto bodů:

- klesající schopnost poskytovat služby obecně i služby na určité úrovni
- nedostatek finančních prostředků k zajištění základních funkcí a rozvojových záměrů
- s tím související obtížný přístup k úvěrům i nedostatek vlastních finančních zdrojů na spolufinancování projektů dotovaných státem
- nižší úspěšnost při čerpání dotací z různých státních podpůrných programů i strukturálních fondů EU
- ztížené podmínky pro výkon státní správy a samosprávy.

Zmiňované skutečnosti mohou vést k omezení rozvoje obcí. Faktory omezující rozvoj malých obcí můžeme rozdělit na :

1) Interní omezení rozvoje malých obcí

- **omezené zdroje** – v porovnání s velkými městy a obcemi mají malé obce podstatně větší omezení ve zdrojové základně. Na celém světě je znám problém samospráv malých obcí, které mají omezené možnosti lidských zdrojů do aparátu obce, finančních zdrojů apod. Malá obec si často nemůže dovolit dokonce ani uvolněného starostu. Problematika samosprávy je přitom složitá a všestranná záležitost, vyznačující se nárokem na vysokou flexibilitu. Výsledkem je obecně přímá úměra čím menší obec, tím nižší kvalita veřejné správy.
- **systemy státní správy v malé míře akceptují dílčí specifika malých obcí** – jde zejména o problémy dotací a investic. Specifické dotace jsou příliš rozdrobené a spíše prohlubují systémem více zdrojového financování investic administrativně finanční náročnost jejich realizace v malých obcích.
- **nízká míra informatizace** – Malé obce postrádají účinný nástroj pro získávání potřebných informací. Zánik okresních úřadů, dle mého soudu, situaci ještě zhorší. Malé obce ve velké míře nemají přístup ani na internet, kde se kumuluje řada užitečných a aktuálních informací. Za posledních deset let výrazně poklesla úroveň statistické informovanosti centrální správy. Centrální orgány si nedostatečně vyměňují data o obcích. Neexistuje jednotný a kvalitní registr obcí využitelný pro nesčetné potřeby, včetně konstrukce automatického systému dotačního financování. Centrální informační systém sjednocující množství získávaných dat a jednotnost identifikačních ukazatelů je v žalostném stavu.

2) Externí omezení rozvoje malých obcí

- **mezinárodní trend globalizace** – velké celky, nejen v průmyslových odvětvích, mají větší šanci přežít. Místní kultura je potírána a mezinárodní rozdíly jsou smazávány ve všech oblastech. Vytváří se monolitní společnost bez hranic a pravidla jsou pro všechny bez rozdílu stanovena stejně. Česká republika je přitom velmi specifická a její odlišnost je i v Evropě málo akceptována a vnímána. Po

slučování obcí volá i nedávná studie Světové banky zabývající se analýzou veřejné správy. V Evropské unii má průměrná obec 1500 obyvatel. V České republice je to přibližně třikrát méně.

- **malý politický vliv malých obcí** – nízký počet voličů žijících ve velkém počtu malých obcí je činí méně zajímavými. Obcí do 500 obyvatel je u nás přibližně polovina, žije v nich ale pouze deset procent obyvatel. Politici se tak více zaměřují na prosazování zájmů větších samosprávných celků.
- **dosud nízká míra spolupráce malých obcí** – malé obce se většinou sdružují do tzv. mikroregionů, které jsou zajímavé z pohledu kraje, ale z pohledu České republiky nebo dokonce Evropské unie jsou prakticky “neviditelné”. Za malé obce se nestaví nejen mezinárodní organizace, ale dokonce ani organizace v České republice. Samotný Svaz měst a obcí ČR, který je nejvýznamnějším sdružením prosazujícím zájmy obcí na poli veřejné správy, sdružuje přibližně pouhou jednu třetinu obcí, své zájmy ale prosazuje vahou 70 procent obyvatel České republiky, kteří žijí v obcích sdružených ve svazu. Navíc je velmi obtížné tvořit kompromisy. Platí totiž úměra, čím více subjektů u jednoho stolu, tím více zájmů, názorů a pochopitelně i sporů. [7]

V malých obcích je obtížné zajistit stabilní fungování místní politické reprezentace a samostatného hospodaření s ekonomickou soběstačností. Pokud je přihlédnuto k omezenosti veřejných prostředků, které mohou obce získat ze státního rozpočtu pro své hospodaření, je zřejmé, že by bylo vhodné tyto prostředky sdružovat.

Výše popsané problémy, které při zajišťování veřejných služeb mají především malé obce, lze řešit dvěma možnými způsoby – **slučování** (popř. připojení) **obcí** nebo jejich **vzájemnou spoluprací**.

Zde je nutné poukázat na fakt, že sdružování obcí není totéž co jejich sloučení.

Při sloučení nebo připojení obce dochází současně ke vzniku, popř. zániku obce. Naproti tomu u sdružování obcí ke změně v území sdružovaných obcí nedochází. Varianta slučování není však v ČR příliš vítána, naopak možnost vzájemně spolupracovat ano.

Proti slučování hovoří i fakt, že od roku 2000 došlo ke sloučení nebo připojení obcí pouze v pěti případech. Za největší důvod je uváděna ochrana identity a autonomie obcí.[1]

4.2 Charakteristické rysy spolupráce v ČR

Počátky vzájemné spolupráce obcí v ČR byly zaměřeny na dosažení jednoho konkrétního úkolu. V současné době je spolupráce obcí hlubší a ve většině případů se opírá o společný program členských obcí. Tento program je stále častěji komplexnější a předpokládá dlouhodobou spolupráci členů dobrovolného společenství. **Budoucnost spolupráce obcí je právě v trvalé vzájemné spolupráci formou partnerských vztahů.**

Důvody dobrovolné spolupráce :

- za účelem konkrétní investiční akce (kanalizace, vodovod, železnice, apod.)
- s cílem obecného rozvoje území specifikovaným ve strategickém plánu rozvoje daného území.

Principy spolupráce:

- **Dobrovolnost** – spolupráce je založena na svobodné politické vůli představitelů samosprávné obce.
- **Solidarita** – obce, jež se „učí sdílet“ společný prostor regionu, tím získávají znalosti o prostorových vazbách a možnostech jejich teritoria. Jejich úsilí o společnou akci je prokáváno solidaritou, která vychází z uvědomování si potřeb a možností celého území.
- **Účelovost** – spolupráce má svůj vlastní účel, který je přesně dán na počátku spolupráce nebo její účel vzniká dodatečně seznamováním se s prostředím a diskusí zástupců obcí. [1]

4.3 Vymezení pojmu mikroregion

Pojem mikroregion je velmi často používán v praxi, ale nenalézá svůj odraz v legislativě. Např. v zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje se užívá jen termín region, jímž se rozumí celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností, obcí nebo sdružení obcí.

Teorie definuje určité kritéria pro vymezení regionů, resp. mikroregionů. Mezi ně náleží:

- respektování principu regionalizace
- ekonomická integrita území
- infrastrukturní vybavení
- historické, etnické faktory
- dosavadní vývoj regionu (identifikaci s regionem) atd.

Přesto, že uvedené faktory se spíše vztahují k regionům, jakožto větším územním celkům, lze je v určité míře aplikovat i na mikroregiony. [7]

V současné době **existuje 533 tzv. mikroregionů** – nejčastěji mají podobu dobrovolných svazků obcí - ve kterých je zapojeno 5 280 obcí, které pokrývají přibližně 2/3 území České republiky.[1]

Takto koncipované mikroregiony nejsou pojímány jako administrativně vymezené jednotky, ale jako územní jednotky, které usilují o řešení společných problémů, prosazují společný postup k dosažení svých záměrů a zajišťují propojení aktivit venkovských obcí v územně uceleném prostoru.

Další formy mikroregionu mimo DSO mohou být i zájmová sdružení právnických osob a v ojedinělých případech se vyskytuje i jiná forma mikroregionů, případně mikroregiony, které fungují bez jakéhokoliv právního ustavení. [7]

V oblasti spolupráce obcí doposud proběhlo již několik šetření, výzkumů, dotazníků či anket. Z projektů, jež využily existující a dostupné databáze sdružení obcí, vycházejících z minulých zkušeností s dotazováním, vyplývá, že o základním souboru charakteristik existujících sdružení nelze mnoho říci. Jako příklad poslouží rekapitulace databází a dotazování v roce 2004:

- 377 sdružení na www.mmr.cz
- 521 sdružení podle www.risy.cz [2]

Na základě empirického šetření zabývajícího se názorem obcí a měst na současné ekonomické formy sdružování samosprávných celků, jehož zadavatelem bylo ministerstvo vnitra ČR a realizátorem Masarykova univerzita v Brně, bylo zjištěno (statistický soubor zahrnuje cca 150 zodpovězených dotazníků s možností více odpovědí u některých otázek), že dotázané **obce jednoznačně preferují jako formu spolupráce dobrovolný svazky obcí (57,3 %) s předmětem činnosti propagace mikroregionu a jeho vymezeného území**. Jako nejčastější **faktor brzdící větší rozvoj spolupráce** byly nejčastěji uváděny **legislativa** (neúplnost a nejednoznačnost zákonů) a **ekonomické faktory** (náklady na administraci, vysoké členské příspěvky, nemožnost získání dalších finančních prostředků na společné aktivity).

Z výsledků šetření je zřejmé, že obce preferují v oblasti spolupráce zakládání DSO. Toto tvrzení také potvrzuje počet subjektů v České republice, jež mají právní formu dobrovolného svazku obcí. **Podle výpisu ze systému ARIS bylo v České republice k 13. květnu 2008 registrováno 772 dobrovolných svazků obcí.**

Tab. 3 Počet DSO na území jednotlivých krajů

k 13. 5. 2008

Kraj	Počet DSO
Středočeský	135
Jihočeský	50
Plzeňský	52
Karlovarský	13
Ústecký	38
Liberecký	28
Královéhradecký	53
Pardubický	57
Vysočina	73
Jihomoravský	128
Olomoucký	57
Zlínský	48
Moravskoslezský	40
Celkem ČR	772

Zdroj: www.mfcr.cz, registr ARIS

Jak je z tabulky patrné nejvíce svazků obcí je registrováno ve Středočeském kraji. Za ním následuje Jihomoravský kraj a kraj Vysočina. Naopak kraj s nejmenším počtem těchto svazků je kraj Karlovarský se svými 13 registrovanými svazky obcí. Rozdíl v počtu DSO v jednotlivých krajích je dán zejména velikostí kraje a počtem obcí nacházejících se na území daného území.

5 MIKROREGION STŘEDNÍ HANÁ

5.1 Charakteristika DSO

Mikroregion Střední Haná vznikl v roce 1996 vzájemnou dohodou o sdružení obcí.

Po transformaci, která proběhla v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích, vznikl 27. 12. 2001 dobrovolný svazek obcí s názvem Svazek obcí mikroregionu Střední Haná. V současné době má svazek **16 členských obcí** – Chropyně, Ivaň, Kojetín, Křenovice, Lobodice, Měrovice nad Hanou, Němčice nad Hanou, Obědkovice, Oplocany, Polkovice, Stříbrnice, Tovačov, Troubky, Tvorovice, Uhřetice a Záříčí.

Mikroregion Střední Haná se nachází na území bývalých okresů Přerov, Prostějov Kroměříž. Je integrální součástí Olomouckého a Zlínského kraje a regionu NUTS 2 – Střední Morava.

Mikroregion Střední Haná patří s 23 a půl tisíci obyvateli a šestnácti obcemi mezi větší existující mikroregiony kraje i regiony Střední Moravy. I přesto, že se jedná spíše o venkovský region, kde výrazně nedominuje jediné město, jde o aktivní a přirozený mikroregion.

Přirozenými **spádovými centry svazku jsou města Kojetín** a částečně i Tovačov, Chropyně a Němčice nad Hanou, a to jak z pohledu pracovních příležitostí a podnikání, tak i z pohledu sociálního vybavení, služeb, školství, zdravotní a sociální péče nebo nabídky sportovních a kulturních příležitostí.

Mezi logické souvislosti, proč mikroregion vznikl, patří nejen geografická blízkost, ale i spojení kulturními, historickými tradicemi a také společnými problémy. Právě možnost operativnějšího a schůdnějšího řešení těchto problémů, efektivnějšího čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu i z fondů Evropské unie, byly hlavními impulsy k založení.

Tab. 4 Základní údaje o členských obcích svazku

	Počet obyvatel k 31.12.2003	Písemná zmínka	Nadmořská výška m.n.m.	Katastrální výměra v ha	Počet katastrů
Chropyně	5 172	1261	195	1.900,38	2
Ivaň	471	1359	208	730,57	1
Kojetín	6 397	1233	200	3.107,34	3
Křenovice	420	1327	202	904,40	1
Lobodice	688	1131	198	719,32	1
Měrovice n. H.	694	1406	202	790,18	1
Němčice n.H.	2 095	1406	204	1 202,19	1
Obědkovice	277	1078	212	258,56	1
Oploceny	334	1131	200	545,36	1
Polkovice	498	1275	199	705,31	1
Stříbrnice	240	1406	207	226,66	1
Tovačov	2605	1203	201	2 275,99	1
Troubky	1 993	1348	199	2 113,40	1
Tvorovice	303	1371	232	371,28	1
Uhřetice	602	1131	198	925,28	1
Záříčín	746	1261	196	805,56	1
Mikroregion	23 535			17.581,78	

Zdroj: www.strednihana.cz

Hlavní oblasti společné pro členy svazku obcí mikroregionu Střední Haná:

- rozvoje samosprávy obcí
- hospodářského, sociálního a kulturního a společenského života obcí
- vztahu k orgánům krajské správy a státní správy
- rozvoj technické infrastruktury v obcích
- vzájemná pomoc při řešení problematiky životního prostředí

- podpora řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí
- rozvoj cestovního ruchu a venkovské turistiky
- marketing venkovské turistiky, zpracování nabídkových produktů
- společná řešení sociálních služeb a zdravotní péče
- podpora řešení směřujících k vyjasnění majetkových poměrů ve vlastnictví obcí, společná
- společná příprava mikroregionálních projektů
- další společné aktivity

Členství ve sdružení řeší články 6 a 7 stanov. Členem svazku se může stát každá obec v ČR. Členství je dobrovolné a vzniká podpisem zakladatelské smlouvy. Další člen může vstoupit do sdružení na základě písemné přihlášky za podmínky předchozího souhlasu všech dosavadních členů přijetím na nejbližší valné hromadě sdružení. V přihlášce musí nový člen sdružení prohlásit, že bezvýhradně přistupuje ke stanovám sdružení v jejich aktuálním znění. Členství ve sdružení nijak neomezuje právo členů sdružení vstupovat do jiných sdružení právnických osob, resp. svazků obcí.

Práva a povinnosti členů sdružení jsou uvedeny v článku 7 stanov. Mezi povinnosti členů patří zejména:

- **povinnost napomáhat činnosti svazku**
- povinnost odvést stanovený příspěvek do rozpočtu (výši příspěvku stanovuje valná hromada)
- povinnost dodržovat stanovy sdružení a je vázán rozhodnutími valné hromady.

K základním právům členů náleží:

- jednotliví členové sdružení mají právo kontrolovat činnost sdružení a podílet se rovným dílem na výsledcích jeho práce
- každý člen má právo účastnit se osobou svého zástupce valné hromady s hlasem rozhodujícím
- každý člen má právo volit orgány sdružení a navrhnout kandidaturu svého zástupce do těchto orgánů
- každý člen má právo využívat majetek a zařízení sdružení

5.2 Předmět činnosti mikroregionu Střední Haná

Stanovy svazku předmět činnosti dělí do čtyř základních kategorií:

1. Koordinace postupů při řešení problémů týkajících se:
 - rozvoje samosprávy obcí
 - hospodářského, sociálního a kulturního života obcí,
 - vztahu k orgánům státní správy a vyšších samosprávných celků.
2. Další společné aktivity k následujícím účelům:
 - podpora zemědělského a nezemědělského podnikání, řešení problémů a důsledků nezaměstnanosti, rozvoj a diversifikace nezemědělských prostorů
 - společná péče o památky v mikroregionu
 - využití netradičních zdrojů energie, zejména pak biomasy
 - podpora venkovské turistiky při současném řešení dalších akcí místních programů obnovy (např. obnovy občanské vybavenosti, k péči o veřejná prostranství, zeleň a drobnou architekturu)
 - společná řešení sociálních služeb a zdravotní péče

- marketing venkovské turistiky, zpracování nabídkových produktů
 - podpora společných řešení směřujících k vyjasnění majetkových poměrů ve vlastnictví nemovitostí v mikroregionu, společná příprava projektů pozemkových úprav
 - podpora řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí,
 - spolupráce a výměna know-how mezi partnerskými obcemi ČR a zemí EU
 - zřízení studijního, koordinačního a informačního centra. pro podporu řešení společenské problematiky
 - vzájemná pomoc při řešení problematiky životního prostředí, především v oblasti odpadů, znečišťování ovzduší a vodních toků (např. návaznost na pilotní program Regionální agentury pro rozvoj střední Moravy "vyčistění toku Moravy")
3. Spolupráce s Regionální agenturou pro rozvoj střední Moravy v Olomouci
4. Jednání s peněžními ústavy o garancích na finanční prostředky pro dofinancování mikroregionálních projektů.

5.3 Orgány DSO mikroregionu Střední Haná

Orgány sdružení jsou:

- **valná hromada** je nejvyšším orgánem. Skládá ze všech členů sdružení zastupovaných starosty či jejich zástupci. Schází se nejméně dvakrát ročně. Valná hromada schvaluje stanovy sdružení, volí z členů sdružení předsedu a místopředsedu sdružení a radu mikroregionu.

Valná hromada dále také schvaluje:

- zprávu o revizi hospodaření
- zprávu o činnosti svazku
- vstup nových členů do sdružení

- výši členských příspěvků a jejich splatnost apod.
- **předseda jedná** jménem sdružení a zastupuje sdružení navenek. V současnosti působí jako předseda mikroregionu Střední Haná **Ing. Jiří Šírek**.
- rada mikroregionu připravuje veškeré podklady pro zasedání valné hromady a zajišťuje záležitosti sdružení, pokud nejsou v kompetenci předsedy nebo valné hromady.

Funkční období předsedy, místopředsedy a rady mikroregionu jsou shodná s volebním obdobím statutárních zástupců obcí, nekončí však před zvolením nových orgánů.

Administrativní činnost sdružení zajišťuje předseda, a to prostřednictvím zaměstnanců obecního úřadu v **Kojetíně**, tj. obce, kterou zastupuje. Tato obec má nárok na refundaci nákladů, které jí vznikly v souvislosti s administrativním zabezpečováním činnosti sdružení. [11]

5.4 Hospodaření svazku obcí Mikroregion Střední Haná

Mikroregion sestavuje každoročně svůj rozpočet a hospodaří podle něj. V průběhu let 2002 – 2005 svazek hospodařil s rozpočty pohybujícími v řádu statisíc. V následujících dvou letech dochází ke zvýšení rozpočtovaných částek, což je způsobeno především získáním dotace na akci „Propagační materiály mikroregionu Střední Haná“. Celá záležitost je určena pro podporu regionálních a místních služeb cestovního ruchu pro veřejné subjekty a neziskové organizace, znamená tedy snahu o posílení cestovního ruchu. Rozpočet akce činí 921 000 Kč - podpora ze Společného regionálního operačního programu kraje Olomouc tvoří plných 90 %, tedy téměř 830 tisíc korun. Z této částky pak podíl financí ze strukturálních fondů Evropské unie dosahuje 690 750 Kč a podíl podpory z Olomouckého kraje více než 138 000 Kč. Zbylou částku ve výši přes 92 tisíc Kč uhradí ze svého rozpočtu mikroregion. Jelikož dotace bude poskytnuta až po ukončení celého projektu, mikroregion požádal a získal úvěr u České spořitelny ve výši 900 000 Kč.

Tab. 5 Hospodaření DSO MSH v letech 2002 - 2007 (v tis. Kč)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tř.1 - Daňové příjmy						
Tř. 2 - Nedaňové příjmy	38,19	4,48	1,04	0,44	0,72	101,47
Tř. 3 - Kapitálové příjmy						
Tř.4 - Přijaté transfery	190,97	189,03	189,66	213,69	1 051,05	1 789,42
Příjmy po konsolidaci	229,16	193,51	190,70	190,13	962,44	1 644,16
Tř. 5 - Běžné výdaje	244,56	204,47	189,18	272,88	2 228,71	692,64
Tř. 6 - Kapitálové výdaje					70,00	
Výdaje po konsolidaci	244,56	204,47	189,18	272,88	2 209,38	445,91
Financování	15,40	10,96	-1,52	58,76	1 246,93	-1 198,28

Zdroj: DSO MSH

Majetkem sdružení se stávají veškeré další vložené a poskytnuté finanční prostředky, jiné věci a hodnoty, které sdružení získá v rámci plnění předmětu činnosti vymezeného ve stanovách. **Majetek sdružení lze využívat výhradně za účelem plnění předmětu činnosti vymezeného stanovami.**

Tab. 6 Rozvaha k 31.12. 2007

Dlouh. nehmotný majetek	70,00	Vlastní zdroje krytí aktiv	352,83
Dlouhodobý hmotný majetek	384,00	- fond dlouhodobého majetku	454,00
Oběžná aktiva	18,20	- převod příjmů a výdajů z minulých let	-102,14
- základní běžný účet	18,20	- saldo výdajů a nákladů	-2,27
		- saldo příjmů a výnosů	3,24
		Cizí zdroje	120,00
		- ostatní závazky	120,00
Aktiva celkem	472,20	Pasiva celkem	472,83

Zdroj: DSO MSH

Základním zdrojem prostředků hospodaření jsou příjmy z finančních příspěvků jeho členů. Příspěvky jsou stanoveny ve výši **15,- Kč na obyvatele** trvale přihlášeného v obci k 1. 1. daného roku a příslušné částky budou jednotlivými členy sdružení složeny vždy k 31. lednu daného roku.

Činnost mikroregionu Střední Haná je financována z **dalších finančních zdrojů**, které tvoří:

- finanční prostředky získané vlastní činností sdružení
- dobrovolné příspěvky členů sdružení
- finanční dotace a dary.

Tab.7 Příjmy DSO v roce 2007

Paragraf	Položka	Popis	Kč (v tis.)
	4116	dotace přijaté od orgánů státní správy	580,00
	4121	Neinvestiční přijaté transfery od obcí	236,80
	4122	Neinvestiční přijaté transfery od krajů	725,89
	4134	¹	246,73
			1 789,42
3639	2328	Veškeré došlé platby blíže neidentifikované	100,00
6 310	2141	přijaté úroky	1,47
Příjmy celkem			1890,89

Zdroj: DSO MSH

¹ Slouží pro potřeby zařídění např. převodu ze základního běžného účtu obce do jednotlivých peněžních fondů, ale i např. pro převody ze základního běžného účtu na vkladový výdajový účet obce a naopak. Použije se i pro přijetí prostředků z výdajových účtů organizačních složek státu na zvláštní příjmové účty (§ 50 odst. 2 zákona č.218/2000 Sb.) na financování majetku. Patří sem též převody prostředků do rezervního fondu organizačních složek státu např. podle § 47 a 70 zákona č. 218/2000 Sb.

5.5 Strategický plán mikroregionu Střední Haná

Základním posláním svazku obcí je zvýšení životní úrovně obyvatel obcí mikroregionu, **hospodářský, sociální a kulturní rozvoj** mikroregionu s ohledem na zachování typického krajinného rázu území. A také zvýšení přitažlivosti mikroregionu pro domácí i zahraniční návštěvníky.

Strategie rozvoje mikroregionu Střední Haná je vypracována přiměřeně ve shodě s globálními cíly programu rozvoje Olomouckého kraje.

Na základě analýzy současného stavu mikroregionu, dotazníkového průzkumu, přehledu projektů, záměrů a určení prioritních oblastí rozvoje obcí i mikroregionu, které vypracovala pro dobrovolný svazek obcí firma BM asistent s.r.o., byly stanoveny **prioritní oblasti strategie mikroregionu Střední Haná:**

- Technická infrastruktura
- Dopravní infrastruktura a obslužnost
- Podpora podnikatelských aktivit, ekonomický rozvoj
- Životní prostředí
- Volný čas, kvalita života
- Rozvoj cestovního ruchu

Hlavní prioritní směry byly stanovené dle návrhu pořadí priorit jednotlivými starosty měst a obcí mikroregionu (viz. P IV)² a na jejich základě následně určeny hlavní cíle a navrženy odpovídající aktivity na jejich realizaci.

Strategické cíle představují směrný ukazatel pro rozvoj mikroregionu a informaci o stavu, kterého by mělo být v časovém horizontu 6 let (k roku 2011) dosaženo realizací konkrétních opatření a aktivit.

² dotazník je součástí šetření, které provedla pro mikroregion firma BM asistent s.r.o.

5.6 Zhodnocení dosavadní činnosti Mikroregionu střední Haná

Hlavní směry činnosti mikroregionu Střední Haná směřovaly k naplnění základních priorit, které si zakladatelské obce daly již při svém vzniku. Bylo to zejména zlepšení infrastruktury v členských obcích, společná pomoc při získávání dotací a činnosti samosprávy i státní správy, propagace, podpora cestovního ruchu atd.

Byly uskutečněny tyto akce:

- byly podpořeny žádosti uchazečů o dotační tituly z Programu obnovy venkova a z Programu SAPARD³
- v roce 2004 byla zpracována studie na rekreační využití tovačovských jezer řešící možnost rekreace a posílení turistického ruchu v rámci celého jižního cípu Olomouckého kraje
- zapojení se mikroregionu do programu Leader⁴, jeho výsledkem je založení OPS Střední Haná a v roce 2006 získání dotace 580 tis. Kč na osvojování dovedností v tomto programu
- publikační činnost směřující k vydávání knih s tematikou regionální historie a osobností regionu
- snaha o posílení turistického ruchu a propagaci vyvrcholila získáním dotace na akci Propagační materiály mikroregionu Střední Haná
- z hlediska prezentačního se mikroregion představil každoročně na veletrhu

³ Program SAPARD napomáhá kandidátským zemím EU při řešení konkrétních úkolů, při zavádění *acquis communautaire* vztahujícímu se ke společné zemědělské politice (CAP), strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově.

⁴ Program je určen mikroregionů o velikosti 10 000 - 100 000 obyvatel, s hustotou do 120 obyv./km². Program LEADER ČR je zaměřen na realizaci akcí spadajících do třech dotačních titulů: **zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní produkce, zhodnocení přírodních a kulturních zdrojů**. Mikroregion musí mít místní akční skupinu s právní subjektivitou, na niž bude delegována pravomoc provádět výběr projektů z daného mikroregionu.

- cestovního ruchu Regiontour v Brně v rámci expozice Olomouckého kraje a na
- veletrhu turistických možností Tourism Expo v Olomouci

I přes snahu DSO stále patří mezi nejzávažnější problémy mikroregionu, resp. obcí nedostatečně řešená problematika čištění a odvádění odpadních vod, špatná kvalita komunikací (místních i státních), nedostatek kvalitních sportovně-rekreačních zařízení, málo udržovaná krajina a vzhled některých objektů v obcích.

Dalším z palčivých problémů, se kterým se obce mikroregionu stále potýkají, je nezaměstnanost spjatá především s úbytkem pracovních příležitostí v zemědělství, které bylo po velmi dlouhé období pro oblast Hané charakteristické. I přes veškeré úsilí se míra nezaměstnanosti v oblasti Kojetínska dlouhodobě pohybuje nad úrovní republikového průměru – podle dat získaných z portálu ministerstva práce a sociálních věcí byla míra nezaměstnanosti v ČR v měsíci dubnu 2008 5,2 % a nezaměstnanost v oblasti Kojetínska se ve stejném období pohybovala na úrovni 8,7 % . [12]

Přínosem existence DSO mikroregionu Střední Haná je bezesporu možnost vyměňovat si vzájemné poznatky o chodu obce, způsobu financování a řešení společných problémů. Obce si tak mohou vzájemně poradit a zefektivnit svou činnost. Je – li k tomu přidána realizace společných investiční akcí a projektů, docházíme k zjištění, že se DSO mikroregionu Střední Haná jeví jako zcela funkční a spolupráce obcím přináší pozitivní efekt.

5.7 Doporučení pro další spolupráci v MZM

Následující doporučení vycházejí z mých dosavadních poznatků o činnosti a fungování svazku.

Navrhovala bych členům svazku zhodnotit, zda výsledky na poli propagace a rozvoje cestovního ruchu na území mikroregionu odpovídají vynaloženému úsilí a především vloženým finančním prostředkům. Dle mého názoru se činnost svazku až příliš zaměřuje tímto směrem. Členské obce by mohly uvážit, zda by část jejich snažení neměla být směřována i do dalších oblastí. Neboť přes veškeré opatření se doposud DSO nepodařilo splnit některé základní cíle, které si předsevzal při svém vzniku. Jedná se především o oblast rozvoj technické infrastruktury v jednotlivých obcích, jmenovitě o stav pozemních místních komunikací na území DSO a o problematiku kanalizace a odpadních vod.

Další oblastí, která by zcela určitě stála za větší pozornost je problematika zaměstnanosti. Zde by mohl být mikroregion více nápomocen při tvorbě nových pracovních příležitostí a prostoru k podnikání.

Dále bych navrhovala:

- zhodnotit dosavadní plnění strategického plánu a na základě zhodnocení dosavadní činnosti naplánovat budoucí aktivity.
- více komunikovat – nejen uvnitř DSO, ale především s okolím a širokou veřejností

ZÁVĚR

Spolupráce obcí v podmínkách ČR je velmi častá forma, kterou obce volí při řešení společných problémů. Nejoblíbenější variantou jsou dobrovolné svazky obcí. I když se stávající legislativa problematikou meziobecní spolupráce zabývá a umožňuje problémy na obecní úrovni touto formou řešit, je samotnými obcemi považována za jeden z hlavních omezujících faktorů při zakládání DSO. Pro obce tak zůstává velkou překážkou roztržitost a nekomplexnost stávající zákonné úpravy v oblasti spolupráce obcí. Dalším brzdícím prvkem jsou také ekonomické faktory – zejména pak finanční stránka.

I přes tyto problémy se spolupráce obcí formou dobrovolných svazků jeví jako efektivní nástroj pro realizaci projektů rozvoje především malých obcí a venkovských oblastí České republiky. Jako hlavní cíl práce jsem si stanovila zmapovat nejen možnosti spolupráce obcí, ale také seznámit se s činností konkrétního dobrovolného svazku.

Spolupráce obcí formou DSO je v rámci České republiky velmi intenzivně využívána, proto si myslím, že obce dokázaly přijmout tuto variantu spolupráce bez problémů a využít pozitivní efekty z ní plynoucí. V rámci své činnosti se svazky zaměřují především na propagaci svého území a cestovní ruch. Osobně bych doporučila, aby obce hledaly možnosti rozvoje i v dalších oblastech. Myslím si, že by bylo vhodné, aby se pozornost věnovali lidem, kteří žijí na území svazku, a rozvoji lidského potenciálu. Neboť lidé jsou podle mého mínění jedním ze základních faktorů rozvoje daného území.

S meziobecní spoluprací a DSO úzce souvisí i pojem „mikroregion“, neboť velká část mikroregionů má právní formu dobrovolného svazku obcí. Význam mikroregionu je především ve snaze redukovat náklady, které vyplývají z rozdrobenosti samospráv

v České republice, nehledě na nízkou schopnost malých obcí poskytovat samostatně kvalitní výkon správy obcí. Mikroregiony tak mohou být v pro své členy podporou v jejich rozvoji. Pro tento fakt hovoří také vysoký počet obcí, které se zakládání mikroregionů účastní. Podle provedeného dotazníkového šetření se mikroregiony zaměřují zejména na všeobecný rozvoj daného regionu, jeho propagaci, společný postup při získávání prostředků z různých fondů (krajských, státních či fondů EU). Mikroregion může hrát důležitou roli při vybudování inženýrských sítí (kanalizace, pozemní

komunikace), které by byly pro jednotlivé obec nedosažitelné. Ve většině případů obce svou účast v mikroregionu hodnotí pozitivně a vstup do něj vidí jako přínos pro obec.

Většina obcí je s činností mikroregionu spokojena a vidí účast v mikroregionu jako přínos.

Při hodnocení činnosti dobrovolného svazku obcí mikroregionu Střední Haná, který jsem si vybrala pro praktickou část, jsem nenarazila kromě problematiky získávání finančních zdrojů na zásadnější problém v jeho fungování. Snad jen bych představitelům svazku doporučila, aby se mimo propagaci mikroregionu a cestovního ruchu na území členských obcí, více zaměřili i na další oblasti. Neboť region se potýká se špatným stavem technické infrastruktury a také s úbytkem pracovních míst, který je spjat s útlumem zemědělské činnosti, která byla pro tuto oblast po dlouhé období specifická.

Myslím si, že si obce mikroregionu Střední Haná zvolily pro daný cíl spolupráce správný způsob a snaží se v rámci svých možností využít příležitostí, které mají k dispozici.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] Kolektiv autorů. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. 1.vyd. Přerov: EURO-PRINT PŘEROV s.r.o., 2006. ISBN 80-86902-39-0.
- [2] Vajdová, Z., Čermák, D., Illner, M. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2006. ISBN 80-7330-086-9.
- [3] Koudelka, Z. *Obecní samospráva - Zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 1081 - 304 - 2006.
- [4] Koudelka, Z. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde a.s., 2000. ISBN 80-7201-250-9.
- [5] KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-794-4.
- [6] Wokoun, R. a kolektiv. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4.vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-80-5.

Internetové zdroje:

- [7] Masarykova univerzita v Brně, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. *Optimalizace právního a ekonomického prostředí pro rozvoj zvýšení efektivnosti výkonu územní veřejné správy (závěrečná zpráva)* [on-line]. [2008-05-01].
Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/odbor/reforma/optimzz.html>>.
- [8] Frumarová, K. *Formy spolupráce obcí podle zákona o obcích (část I)* [on-line]. [2008-04-15]. Veřejná správa, 2002, č. 38.
Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2002/0038/konzult.html>>.

- [9] Frumarová, K. *Formy spolupráce obcí podle zákona o obcích (část 2)* [on-line]. [2008-04-15]. Veřejná správa, 2002, č. 39.
Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2002/0039/konzult.html>>.
- [10] Informační systém Ministerstva Financí ČR – ARIS. [on-line]. [2008-05-13].
Dostupný z WWW:
<<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/aris.html?year=PRESENT>>.
- [11] Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Střední Haná [on-line]. [2008-05-02].
Dostupný z WWW:< <http://www.strednihana.cz/>>.
- [12] Úřad práce Přerov. *Statistika nezaměstnanosti*. [on-line]. [2008-05-04].
Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz>>.

Právní předpisy:

- [13] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- [14] Občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- [15] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [16] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní zdroje:

- [16] Interní zdroje DSO mikroregionu Střední Haná.
- [17] Rozhovor s pověřenými osobami dobrovolného svazku.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
m.n.m.	metrů nad mořem
MSH	Mikroregion Střední Haná
odst.	odstavec
r.	rok
Sb.	sbírka
tj.	to je
tř.	třída
ust. §	ustanovení paragrafu
viz.	více
z.č.	zákon číslo

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Vývoj počtu obcí v ČR v letech 1921 - 2005.....</i>	11
<i>Tab. 2 Obce podle počtu obyvatel (dle stavu v r. 2004).....</i>	11
<i>Tab. 3 Počet DSO na území jednotlivých krajů.....</i>	35
<i>Tab. 4 Základní údaje o členských obcích svazku.....</i>	37
<i>Tab. 5 Hospodaření DSO MSH v letech 2002 - 2007</i>	42
<i>Tab. 6 Rozvaha k 31.12. 2007</i>	42
<i>Tab.7 Příjmy DSO v roce 2007</i>	43

SEZNAM PŘÍLOH

- P I NÁVRH ROZPOČTU DSO MSH NA ROK 2008
- P II OBSAH STRAGICKEHO ROZVOJE MSH
- P III PŘEHLED PŘIPRAVOVANÝCH PROJEKTŮ A ZÁMĚRŮ DSO
MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ
- P IV DOTAZNÍK FIRMY BM ASISTENT S.R.O

PŘÍLOHA P I: NÁVRH ROZPOČTU DSO MSH NA ROK 2008

Svazek obcí mikroregionu Střední Haná

Návrh rozpočtu Svazku obcí mikroregionu Střední Haná na rok 2008

Příjmy

pol. 4121 – neinvestiční přijaté transfery od obcí 352 tis. Kč

6310 – příjmy a výdaje z úvěr. finančních operací

pol. 2141 – příjmy z úroků 1 tis. Kč

příjmy celkem 353 tis. Kč

Výdaje

3639 – komunální služby a územní rozvoj j.n.

5229 – neinv. transfery krajům 10 tis. Kč

pol. 5021 – ostatní osobní výdaje 12 tis. Kč

5136 – knihy, učební pomůcky, tisk 2 tis. Kč

5163 – služby peněžních ústavů 30 tis. Kč

5169 – nákup ostatních služeb 167 tis. Kč

5175 – pohoštění 10 tis. Kč

6310 – příjmy a výdaje z úvěr. finančních operací

pol. 5163 – služby peněžních ústavů 2 tis. Kč

8114 – uhrazené splátky krátkodobých přijatých

půjčených prostředků 120 tis. Kč

výdaje celkem 353 tis. Kč

PŘÍLOHA P II: OBSAH STRATEGIE ROZVOJE MSH

Organizace aktivit mikroregionu, naplňování strategie

A. Technická infrastruktura

- A1. Dobudování, rozšiřování a optimální využívání kanalizační sítě a ČOV
- A2. Odpadové hospodářství
- A3. Rozvoj informačních a komunikačních technologií, budování informačních systémů

B. Dopravní infrastruktura a obslužnost

- B1. Opravy, rekonstrukce a zpevňování povrchů místních komunikací a dalších veřejných prostor, navazující dopravní aktivity
- B2. Inicie opravy a rekonstrukcí krajských silnic II. a III. tříd, obchvaty obcí

C. Podpora podnikatelských aktivit, ekonomický rozvoj

- C1. Příprava a nabídka vhodných pozemků a objektů pro podnikatelské aktivity
- C2. Získání dotací z národních a zahraničních podpůrných programů pro rozvoj podnikání
- C3. Podnikatelský inkubátor

D. Životní prostředí

- D1. Vhodnou propagací a motivací zvýšit úroveň ekologického vědomí a chování obyvatel
- D2. Péče o vzhled obcí a krajiny, ozelenění obcí, výsadba zeleně, doplnění interakčních prvků
- D3. Realizace územních systémů ekologické stability

E. Volný čas, kvalita života

- E1. Výstavba a modernizace sportovišť, podpora sportovních aktivit
- E2. Obecní a veřejný majetek – projekty modernizací a rekonstrukcí zařízení
- E3. Sportovní, společenské a kulturní akce, podpora činnosti místních zájmových spolků
- E4. Péče o kulturní památky, oživení tradic

F. Rozvoj cestovního ruchu

- F1. Rozšiřování sítě cyklotras a cyklostezek, další zkvalitňování zázemí
- F2. Propagace a prezentace mikroregionu, komunikace s potenciálními návštěvníky
- F3. Nabídka služeb cestovního ruchu
- F4. Obnova Pivovarského hotelu Kojetín
- F5. Projekt Tovačovská jezera

Doplňující aktivity

Opatření: Bydlení, vytváření podmínek pro výstavbu

DA1. Příprava infrastruktury pro výstavbu rodinných domů

DA2. Zpracování jednotné komplexní nabídky výstavby obytných domů a bytů

DA3. Nájemní byty, modernizace stávajícího bytového fondu

Opatření: Školství a vzděláváním

DA4. Celoživotní vzdělávání, motivace k aktivitě, podpora všech forem vzdělávání

obyvatelstva

DA5. Optimalizace využití kapacit a zlepšení dostupnosti a technického stavu MŠ a ZŠ

Opatření: Sociální sféra

DA6. Zdravotní a sociální péče

PŘÍLOHA P III: PŘEHLED PŘIPRAVOVANÝCH PROJEKTŮ A ZAMĚRŮ DSO MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ

Investiční akce, záměr	Fáze připravenosti	Očekávaný termín realizace	Rozpočet projektu
Chropyně			
Dokončení rekonstrukce ZŠ	Provádí se	Do 2010	60 mil. Kč
Dokončení rekonstrukce MŠ	Provádí se	Do 2010	10 mil. Kč
Stežka Chropyně	Investiční záměr	2006	2 mil. Kč
Obnova koupaliště	Investiční záměr	2006	15 mil. Kč
Regenerace sídliště	Provádí se	Do 2010	90 mil. Kč
Izolační zeleň u hřbitova	Investiční záměr	2006	0,7 mil. Kč
Rekultivace skládky	Investiční záměr	2015	20 mil. Kč
Sběrný dvůr	Investiční záměr	2007	2 mil. Kč
Pozemky pro individuální bydlení	Investiční záměr	2008	10 mil. Kč
Rekonstrukce tribuny fotbal. stadiónu	Investiční záměr	2007	5 mil. Kč
Rekonstrukce budovy TJ	Investiční záměr	2007	5 mil. Kč
Ivaň			
Kanalizace a ČOV	Záměr do budoucna		
Rekonstrukce veřejného osvětlení	Realizuje se	2005	0,2 mil. Kč
Bezdrátový rozhlas	Připravováno	2005 – 2006	
Opravy chodníků	Realizuje se	2005 – 2006	
Lesopark	Odkup pozemků		
Společenská místnost	Realizuje se	2005	0,5 mil. Kč

Kojetín			
Oprava Husovy ulice, komunikace k národní kulturní památce židovská synagoga, úprava okolí synagogy		2005	4 mil. Kč
Dokončení rekonstrukce areálu koupaliště, instalace skluzavek, tobogán a další zábavné prvky pro děti	Zahájena realizace	2005 – 2006	30 mil. Kč
Úprava přednádraží, oprava nádraží ČD a přístupových komunikací			15 mil. Kč
Komunikace k průmyslové zóně	Stavební povolení	2006	10 mil. Kč
Obnova pivovarského hotelu	Studie	2006 – 2007	28 mil. Kč
Křenovice			
DDM Kojetín – dokončení úprav			
Kulturní dům – v zahradě taneční kolo	Stavební rozhodnutí	2005	0,16 mil. Kč
Vybudování bytů v objektu č.p. 56			
I. etapa splaškové kanalizace, s ČOV	Příprava dokumentace	2006	6 mil. Kč
Rozšíření parkovacích míst u hřbitova			
Lobodice			
Oprava místních komunikací	Projekt.dokumentace		
Měrovice nad Hanou			
Zbudování biokoridoru			
Kanalizace a ČOV	Žádost o stav.povolení	2005 – 2007	25 mil. Kč
Oprava místní komunikace		2005 – 2010	5 mil. Kč
Němčice nad Hanou			
Rekonstrukce ZŠ – stravovací pavilón	Projekt pro stav.řízení	2006	19 mil. Kč
Rekonstrukce starého stadionu na víceúčelové sportovní zařízení			
Rekonstrukce části vozovek II. třídy, spoluúčast města, akce SSOK	Projekt	2005	8 mil. Kč
Obědkovice			
Výstavba sportovního a kulturního zařízení			
Koupě hostince u silnice PV – Kojetín, vybudování restaurace s ubytováním			
Oplocany			
Polkovice			
Oprava střechy MŠ	Smlouva o dílo	2005	0,45 mil. Kč
Oprava chodníků	Výběr dodavatele	2005	0,90 mil. Kč
Oprava hasičské zbrojnice	Projektová příprava	2006	0,50 mil. Kč
Stříbrnice			
Cyklostezky Stříbrnice směrem na Vitčice, Dlouhá Ves, Křenovice			

Vybudování víceúčelové hřiště v areálu koupaliště		2005	1,4 mil. Kč
Tovačov			
MŠ nutná výměna oken, oprava střechy			
ZŠ 3 budovy – nová fasáda, statické zajištění budovy, rekonstrukce WC			
Oprava ulice Cimburkové – Phare	Stavební povolení	2005	5,5 mil. Kč
Oprava ulice kpt. Jaroše	Projekt		5 mil. Kč
Infrastruktura pro výstavbu RD		2007	
Troubky			
Multifunkční datová síť	Realizace I. etapy	2005 – 2009	20 mil. Kč
Sportovní areál Na Dolách	Studie a projekt	2006 – 2007	5 – 6 mil. Kč
Opravy místních komunikací	Postupná realizace	2005 – 2010	15 mil. Kč
Výstavba bytového domu	Zpracování studie	2007 – 2008	12 mil. Kč
Tvorovice			
Vybudování a rekonstrukce sportovního areálu u obecního úřadu			
Rekonstrukce chodníků	Žádost POV	2005	0,45 mil. Kč
Uhřetice			
Přístavba kulturního sálu	Zahájeno	2005	2 mil. Kč
Cyklostezka směrem na Kojetín	Záměr	2006	1 mil. Kč
Opravy místních komunikací	Průběžně řešeno	2007 – 2010	3 mil. Kč
Rekonstrukce střechy mateřské školy	Zahájeno	2005	0,425 mil. Kč
Zřízení kompostárny		2006	0,2 mil. Kč
Oddělená kanalizace a připojení na ČOV v Kojetíně	Územní rozhodnutí	2007 – 2015	40 mil. Kč
Záříč			
Dokončení oprav obecních komunikací	Připraveno	2005	0,75 mil. Kč
Rekonstrukce veřejného osvětlení	Před dokončením	2005 – 2006	0,75 mil. Kč
Obnova MŠ	Na počátku	2005 – 2006	2 mil. Kč
Rekonstrukce šaten fotbalového hřiště	Příprava projektu	2006	
Dokončení hasičského domu	Připraveno	2005 – 2006	0,30 mil. Kč
Dokončení kanalizace	Na počátku	2006	
Adaptace areálu vojenských kasáren	Výhledový záměr		
Přípojka pitné vody pro Plučisko	Výhledový záměr		
Cyklostezka směrem na Chropyni	Výhledový záměr		
Zřízení točny autobusu	Výhledový záměr		
Rozšíření sportovního areálu	Výhledový záměr		

PŘÍLOHA P IV: DOTAZNÍK FIRMY BM ASISTENT S.R.O

Prioritní okruh	Stupeň důležitosti	Hlavní problémy a vazba na připravované záměry – možný komentář
Podpora podnikání		
Chropyně	1	Poměrně vysoká nezaměstnanost, využití volných prostor podniku Fatra, další průmyslová zóna
Ivaň	2	
Kojetín	1	Vysoká nezaměstnanost, malá kupní síla, připravený projekt komunikace k průmyslové zóně
Křenovice	X	
Lobodice	2	
Měrovíce nad Hanou	3	Velká nezaměstnanost až na úrovni 30%
Němčice nad Hanou	1	Využití původní i nové průmyslové zóny investorům
Obědkovice	5	
Oplocany	1	
Polkovice	1	
Stříbrnice	1	
Tovačov	2	Vysoká nezaměstnanost, malá kupní síla
Troubky	4	
Tvorovice	1	Problémy ZD
Uhřetice	1	Řešení není v možnostech obce
Záříčín	2	Objekt bývalých kasáren
Techn. infrastruktura		
Chropyně	2	Špatný stav komunikací pro pěší
Ivaň	1	
Kojetín	1	Řešen projekt kanalizace
Křenovice	X	
Lobodice	2	
Měrovíce nad Hanou	1	
Němčice nad Hanou	1	Rekonstrukce místních komunikací, rekonstrukce kanalizace, oprava městských budov, oprava hřbitova
Obědkovice	4	
Oplocany	3	Nutná hloubková kanalizace
Polkovice	2	
Stříbrnice	1	
Tovačov	1	Špatný stav komunikací a chodníků, připravena oprava ulice Cimburkova z programu Phare.
Troubky	2	Opravy místních komunikací, budování chodníků
Tvorovice	3	Příjezdové komunikace
Uhřetice	3	Vybudování oddělené kanalizace a připojení na ČOV Kojetín
Záříčín	1	Dokončení kanalizace, opravy místních komunikací
Dopravní obslužnost		
Chropyně	5	Současný stav vyhovuje
Ivaň	2	
Kojetín	4	
Křenovice	X	
Lobodice	1	
Měrovíce nad Hanou	4	
Němčice nad Hanou	4	Vyhovující
Obědkovice	1	

Oplocany	5	
Polkovice	3	
Stříbrnice	3	
Tovačov	3	Současný stav vyhovuje
Troubky	5	
Tvorovice	X	
Uhřetice	5	Zcela vyhovující stav
Záříčí	3	
Bydlení		
Chropyně	2	Dostatečná kapacita činžovního bydlení, problémem příprava parcel pro individuální výstavbu RD
Ivaň	2	
Kojetín	2	Připravovány parcely pro individuální výstavbu RD
Křenovice	1	
Lobodice	1	
Měrovice nad Hanou	2	
Němčice nad Hanou	1	Výstavba bytů – investor, příprava lokalit pro výstavbu RD
Obědkovice	2	
Oplocany	5	
Polkovice	3	
Stříbrnice	2	
Tovačov	1	Záměr vybudování infrastruktury pro II.etapu výstavby rod.domků v lokalitě Podzámčí.
Troubky	3	Vybudování bytového domu o cca 8 – 10 byt.jednotkách
Tvorovice	5	Přilákat a udržet mladé lidi
Uhřetice	5	Individuální výstavba RD
Záříčí	3	Nedostatek vhodných a zainvestovaných parcel pro individuální výstavbu
Volnočasové aktivity		
Chropyně	2	Rozšiřování veřejně přístupných sportovišť, nutné projekty rekonstrukcí koupaliště, tělocvičny, Městského kulturního střediska, hřiště s umělým povrchem
Ivaň	3	
Kojetín	3	
Křenovice	X	
Lobodice	2	
Měrovice nad Hanou	3	Vybudování víceúčelového sportoviště
Němčice nad Hanou	1	Rozšíření nabídky pro neorganizovanou mládež
Obědkovice	2	
Oplocany	3	
Polkovice	2	
Stříbrnice	2	
Tovačov	2	Záměr rekonstrukce budovy školní družiny - využití pro klub dětí a mládeže, zřízení hřiště u MŠ, vybudování umělého povrchu na hřišti Pod břízami.
Troubky	2	Sportovní areál Na Dolách, rekonstrukce kulturního domu
Tvorovice	4	Zlepšení sportovního a kulturního využití
Uhřetice	3	
Záříčí	1	Na velmi dobré úrovni, více investičních záměrů – hasičská zbrojnice, šatny na hřišti, sportovní areál

Cestovní ruch		
Chropyně	2	Vybudování cyklostezky, chybí ubytovací kapacity, problém s umístěním expozice Emila Filly v prostorách zámku, rekonstrukce fasády zámku
Ivaň	2	
Kojetín		
Křenovice	X	
Lobodice	1	Nové podnikatelské příležitosti, více projektů – hotel, koupaliště, cyklostezky
Měrovice nad Hanou	2	
Němčice nad Hanou	3	
Obědkovice	1	
Oplocany	3	
Polkovice	2	
Stříbrnice	3	
Tovačov	2	Postupné opravy tovačovského zámku z programů Regenerace městské památkové rezervace a Programu záchrany architektonického dědictví, směna pozemků pro rekreační využití tovačovských jezer.
Troubky	3	
Tvorovice	X	
Uhřetice	3	
Záříč	1	Cyklostezka směrem na Chropyni
Životní prostředí		
Chropyně	2	Nutnost řešení likvidace odpadů, pokračování projektu regenerace sídliště
Ivaň	2	
Kojetín	4	
Křenovice	1	
Lobodice	1	
Měrovice nad Hanou	1	Výstavba ČOV a kanalizace
Němčice nad Hanou	1	Protierozní a protipovodňová opatření, péče o zelené plochy
Obědkovice	3	
Oplocany	1	Nutná hloubková kanalizace
Polkovice	1	
Stříbrnice	1	Dostavba dálnice
Tovačov	3	
Troubky	3	Sběrný dvůr
Tvorovice	2	Výsadba zeleně
Uhřetice	2	Zalesnění vhodných pozemků, vytváření malých IP
Záříč	3	Adaptace areálu bývalých vojenských kasáren